

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

The Development of the CCRP Instructional Model for Pre service Teachers

: A Case Study of Phranakhon Rajabhat University

อัญชลี ไสยวรรณ¹ จิตรา ชนะกุล¹ เจนศึก โพธิศาสตร์¹ เบญจวรรณ ศรีมารุต² อภิชาติ พย์คชิน²ดาวใจ ดวงมณี³Unchalee Saiyawan¹, Chittra Chanagul¹, Janesuk Potisart¹, Benjawan Srimarut², Apichart Payakkhin²and Daojai Duangmanee³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแบบแผนการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู และ 2) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้กระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP กลุ่มเป้าหมาย คือนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 5 หมู่เรียน ประกอบด้วย สาขาวิชาประถมศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (2 หมู่เรียน) สาขาวิชาฟิสิกส์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระยะเวลาในการดำเนินงาน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือในการทดลอง ประกอบด้วย 1) แผนการสอนคือ มคอ.3 และ 4 ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน CCRP 2) แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู มีค่าความเชื่อมั่น .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ 1) เปิดใจเรียนรู้ 2) สู่ใจത്യวิจัย 3) ไขข้อความรู้ 4) บูรณาการโครงการ 5) สร้างสรรค์ชิ้นงาน 6) ส่งผ่านความรู้ และ 7) นำสู่ชุมชน รูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีความเหมาะสมค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.88–5.00 ซึ่งมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2. ผลของการศึกษาการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้กระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP ปรากฏผลว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูตามตัวชี้วัดการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพที่ได้รับการจัดกระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP มีค่าความถี่ที่ร้อยละ 86.82–98.20 ซึ่งถือได้ว่ามีคุณภาพตามตัวบ่งชี้ในระดับดีมากทุกรายการ

คำสำคัญ : รูปแบบการเรียนการสอน CCRP นักศึกษาวิชาชีพครู

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, Asst. Prof. Dr., College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University²อาจารย์ ดร. วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, Lecturer Dr., College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University³อาจารย์ วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, Lecturer, College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อัญชลี ไสยวรรณ, uncha8136@hotmail.com

รับเมื่อ 29 มิถุนายน 2562 แก้ไข 20 กรกฎาคม 2562 ตอรับเมื่อ 21 กรกฎาคม 2562

ABSTRACT

The purposes of this research were to create the CCRP instructional model for pre service teachers and to study the results of learning behaviors for pre service teachers through The CCRP instructional model. In this study, the target group were pre service teachers the fourth year students of 5 sections which they were the students of elementary education program, of early childhood education program (2 sections), of physics program, and the students of general science program. The second semester of the academic year 2016 was the time of the experiment. The instruments used were 1) the Qualification Framework for Higher Education, TQF: HEd 3,4 according to the CCRP instructional model, 2) an evaluation form of learning behaviors for pre service teachers with the reliability of .91. The statistics used for data analysis were percentage, an average, and standard deviation.

The research results found that:

1. The CCRP instructional model were the 7 stages of instruction according: 1) opening mind in learning, 2) research question, 3) investigation, 4) integration Projects 5) creating the works, 6) transferring knowledge and 7) presentation and exhibiting. An average of the assessment's result of a validity each composition of the CCRP instructional model was at 3.88–5.00. It was considered that a validity of all composition of the CCRP instructional model was at the high to the highest level.

2. The results of the study on the development of pre service teachers by using a productive process through the CCRP instructional model found that pre service teachers who were learning behaviors at 86.82–98.20%. It was considered that the learning behavior's quality of the pre service teachers according to indicators all types was at a very good level.

Keywords : The CCRP Instructional Model, Pre service Teachers

ภูมิหลัง

พันธกิจหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือผลิตและพัฒนาครู ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏตระหนักถึงปัญหาและเห็นความสำคัญของเรื่องนี้จึงมีมติเห็นชอบให้สภาคณบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทการสอนของอาจารย์ผู้สอน และพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาครู ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี ปัญหาปัจจุบันพบว่าผู้สอนไม่สอนให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เมื่อผู้เรียนติดจุดบอดของปัญหาครู/อาจารย์ ไม่แสดงบทบาทเป็นผู้ชี้แนะหรือโค้ช ไม่สร้างแรงบันดาลใจ

แก่ผู้เรียน ผู้สอนและผู้เรียนขาดการฟังอย่างลุ่มลึก บรรยาย กาศในการไม่เป็นกัลยาณมิตร เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียนก็ยังไม่ เข้าใจในบทเรียนไปเรื่อย ๆ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำลง บรรยายภาคการเรียนรู้ไม่เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าผู้เรียนกับผู้สอนขาดการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ขาดการวางแผนการทำงานและเลือกวิธีการเรียนรู้ ตั้งคำถาม การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ และการตรวจสอบ สะท้อนผล การปฏิบัติเพื่อแสดงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ที่ดีขึ้นของผู้เรียน ขาดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนระหว่าง ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้สอน

คณะผู้วิจัยที่ศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นแนวทางนำมา พัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการ เรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย จิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) = C การได้ช

(Coaching and Mentoring) = C การจัดการเรียนการสอน โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research Based Learning: RBL) = R และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) = P สร้างเป็นกระบวนการผลิตนักศึกษาครู ตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP เป็นการจัดการสภาพ การเรียนการสอนนักศึกษาวิชาชีพครูโดยบูรณาการแนวคิด ดังที่กล่าวมา เน้นบทบาทผู้สอนกับผู้เรียนทำงานร่วมกัน เริ่มจากการตั้งคำถาม กำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ ร่วมกัน บทบาทผู้สอนเป็นโค้ช ที่สร้างแรงบันดาลใจ และมีวิธีการ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยการนำ กระบวนการวิจัยมาทำกับการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการเวลา มีบรรยากาศความเป็นกันเองในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านกิจกรรมสุนทรียสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้จากกิจกรรม การลงมือปฏิบัติ (Active Learning) ประโยชน์ของรูปแบบ การเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูส่งผลต่อ การปรับเปลี่ยนบทบาทการสอนของอาจารย์ และปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนใช้ประสบการณ์ตรง สืบค้นสำรวจตนเอง รับฟังผู้อื่นด้วยใจที่เปิดกว้างและใคร่ครวญ ทำให้ผู้ชี้แนะสามารถช่วยเหลือผู้รับการชี้แนะพบจุดเด่น จุดที่ มีปัญหาในการเรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ผู้เรียนใช้ทักษะการวิจัยในการแสวงหาความรู้ ค้นคว้าแนวคิด หลักการ ทฤษฎีอย่างมีความหมายต่อตนเอง วางแผน การทำงาน/การสืบค้นอย่างเป็นระบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community = PLC) คือ กระบวนการ ต่อเนื่องที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันใน

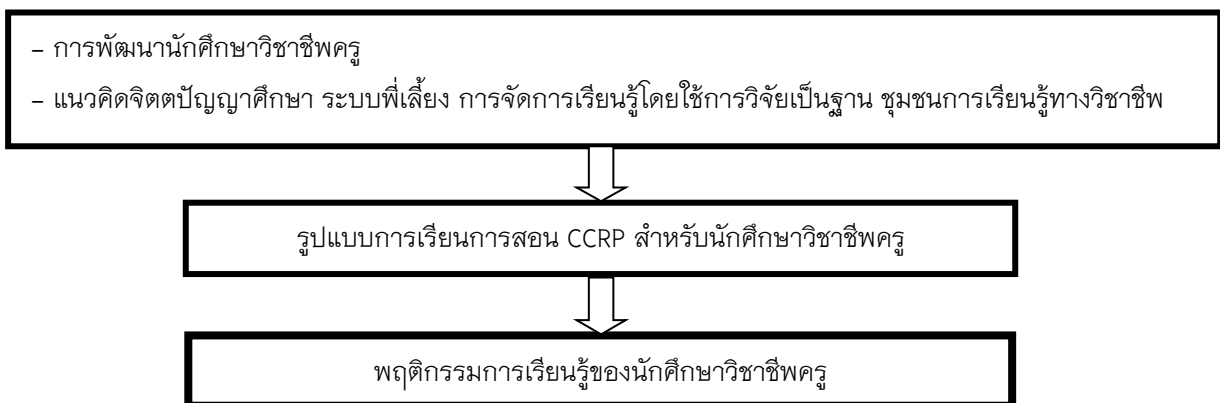
วงจรร่วมกันตั้งคำถาม และการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนักเรียน โดยมีความเชื่อว่า หัวใจของการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนให้ดีขึ้น อยู่ที่ การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 32) นอกจากนี้ส่งผลให้ผู้เรียน ผู้เรียนมีแรงจูงใจ ครูและผู้เรียนทำงานร่วมกัน ตั้งคำถาม ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน สะท้อนผลการเรียนรู้ หลังเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ออกของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพในยุคศตวรรษที่ 21

วิทยาลัยการฝึกหัดครูตระหนักถึงความสำคัญของสาระ ดังที่กล่าวมา และสอดคล้องกับนโยบายสภามหาวิทยาลัย เรื่องแนวทางสร้างความเป็นเลิศทางการฝึกหัดครู เป็นการ สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการผลิตตาม รูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนนักศึกษา อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาครู ชั้นปีที่ 4 การวิจัยนี้มีคุณค่าต่อการพัฒนาบทบาทการสอน ของอาจารย์ สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา และพัฒนาการสอนของอาจารย์ ในรายวิชา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา การดำเนินงาน ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอน ระยะเวลา ดำเนินการ 1 ภาคการศึกษา ตั้งแต่พฤศจิกายน 2559–กุมภาพันธ์ 2560 พัฒนานักวิจัยโดยคณะผู้วิจัยศึกษาแนวคิด พื้นฐานและแนวทางการประยุกต์ใช้ สู่ มคอ.3 และ 4 ให้เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ณ ห้องประชุม วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนการสอน CCRP ตรวจสอบ โครงสร้างรูปแบบการเรียนการสอน CCRP ด้วยค่าความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ สร้างเครื่องมือในการทดลองพัฒนาพฤติกรรม ของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้แผนการสอนตามแบบฟอร์ม มคอ.3 และ 4 ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน CCRP หากคุณภาพโดยใช้ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ สร้างแบบประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักศึกษา หากคุณภาพ เครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ กิจกรรมนำสู่ชุมชนยังไม่ถึงชุมชนที่เป็น Community ระบุกิจกรรมในขั้นเปิดใจสู่การเรียนรู้ให้ชัดเจน เช่น การ check in การทำ body scan ให้ปรับกระบวนการ PLC ให้เป็นกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันไม่ใช่การนำเสนองาน ให้ปรับการประเมินผล แบบมีส่วนร่วม โดยให้ผู้เรียนได้มีการประเมินผู้เรียนด้วยกัน และ Coaching การจัดกิจกรรม STEM อย่างไร ควรระบุ การใช้เครื่องมือและวิธีการ/ผู้ประเมินผลการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมด้วยกิจกรรมแต่ละวันไม่สะท้อนกลยุทธ์ ประเมินการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ประเมินที่เรียนรู้ ปรับเครื่องมือประเมินคุณลักษณะให้ชัดเจน จากนั้นหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้ โดยใช้ สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน มีค่าความเชื่อมั่น .91 กำหนดเกณฑ์ของผลลัพธ์ที่เป็นพฤติกรรมผลการเรียนรู้แปลค่า ร้อยละเป็นระดับคุณภาพ

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP คณะผู้วิจัยดำเนินการนำ มคอ.3 และ 4 ตามรูปแบบ การเรียนการสอน CCRP กับนักศึกษาวิทยาลัยการฝึกหัดครู ชั้นปีที่ 4 จำนวน 5 หมู่เรียน ประกอบด้วย สาขาวิชาการศึกษา

ปฐมวัย 2 หมู่เรียน สาขาวิชาการประถมศึกษา 1 หมู่เรียน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 1 หมู่เรียน และสาขาวิชาฟิสิกส์ 1 หมู่เรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 167 คน ทำการทดลองเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการสอนด้วย แบบประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยอาจารย์ผู้สอน

ขั้นที่ 4 ประเมินผลลัพธ์ของการพัฒนานักศึกษา วิชาชีพครูโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP โดยประเมิน หลังดำเนินการสอนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาด้วยแบบประเมิน พฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนทั้ง 5 หมู่เรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ และแปลค่า ร้อยละเป็นระดับคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ได้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษา วิชาชีพครู มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน คือ 1) เปิดใจเรียนรู้ 2) สู่โจทย์วิจัย 3) ไขข้อความรู้ 4) บูรณาการ โครงการ 5) สร้างสรรค์ชิ้นงาน 6) ส่งผ่านความรู้ 7) นำสู่ชุมชน รูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีความเหมาะสมที่ระดับ 3.88–5.00 ซึ่งมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

2. ผลของการศึกษาการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครู โดยใช้กระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP ปรากฏผลว่า พฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครู ตามตัวชี้วัดการประเมินพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของนักศึกษา วิชาชีพที่ได้รับการจัดกระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียน การสอน CCRP มีค่าความถี่ที่ร้อยละ 86.82–98.20 ซึ่งถือได้ ว่ามีคุณภาพตามตัวบ่งชี้ในระดับดีมากทุกรายการ

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักศึกษาครูในด้านต่าง ๆ

ที่	รายการด้านต่าง ๆ ที่แสดงพฤติกรรมฯ	คิดเป็นร้อยละ
1	การเตรียมความพร้อมก่อนเรียน	86.82
2	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	89.22–98.20
3	การประเมินการเรียนรู้และนำผลการประเมิน ไปใช้	89.22–96.40

อภิปรายผล

การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอน CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้ผลการศึกษานำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ได้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP มีความเหมาะสมระดับ 3.88–5.00 อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ผู้สอนกับผู้เรียนทำงานร่วมกันเริ่มจากการตั้งคำถาม กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนสร้างชิ้นงานโดยการนำกระบวนการวิจัยมากำกับกับการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการเวลา มีบรรยากาศความเป็นกันเองในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ผ่านกิจกรรมสนทนา การฟังอย่างลึกซึ้ง และการสะท้อนการเรียนรู้จากกิจกรรมการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) บทบาทผู้สอนเป็นโค้ชที่สร้างแรงบันดาลใจ รับฟังความคิดเห็น ความรู้สึกของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเอกสารการสอนที่เป็นมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) 3/4 ตามกระบวนการของรูปแบบการเรียนการสอน CCRP บทบาทของอาจารย์ผู้สอนเปลี่ยนจากผู้ออกความรู้มาเป็นโค้ช (Coach) ทรงศรี ตุ่นทอง และคณะ (2557, หน้า 5) ได้อธิบายว่าองค์ประกอบของการชี้แนะนั้นต้องสร้างความตระหนัก เพื่อชี้ให้ผู้รับการชี้แนะเห็นความสำคัญของงานและสร้างความท้าทาย ซึ่งจะช่วยให้อาจารย์ผู้สอนคิดวิธีการจัดการเรียนรู้โดยมีการชี้แนะในลักษณะการชี้แนะเดี่ยวและการชี้แนะเป็นทีม เพื่อการวางแผนงานที่ดีเป็นการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ชี้แนะและผู้รับการชี้แนะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจชัดเจน มีทั้งไม่เป็นการและไม่เป็นทางการ ดำเนินการโดยใช้การชี้แนะ มีรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook และ Line ซึ่งผู้ชี้แนะใช้ทักษะการฟัง การถาม การชม และการสะท้อน ซึ่งผู้ชี้แนะใช้คำถามเพื่อทบทวนการทำงานของผู้รับการชี้แนะว่ามีประเด็นใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนา และเกิดบรรยากาศชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่แสดงถึงการกำหนดเป้าหมาย วางแผนงาน เลือกวิธีการเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนการสอน CCRP มีกระบวนการเรียนการสอน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เปิดใจเรียนรู้เป็นการฝึกสติ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ด้วยใจที่ใคร่ครวญ ซึ่งธนา นิลชัยโกวิท และอดิสร จันทรสข (2552, หน้า 33) อธิบายว่า จิตตปัญญาศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นประสบการณ์ของการตระหนักรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และความเมตตาทั้งตนเองและผู้อื่นโดยการใช้การนั่งสมาธิ และวิธีการด้านจิตตปัญญาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการสังเกตและสืบค้นภายในตนเองอย่างลึกซึ้ง สามารถเข้าถึงขุมปัญญาภายใน เรียนรู้ถึงธรรมชาติของจิต ตัวตน และผู้อื่นได้อย่างลึกซึ้ง และได้เน้นว่าจิตตปัญญาศึกษา และเป็นการสร้างสมดุลระหว่างการเรียนรู้ภายนอกกับการเรียนรู้ภายในเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ข้ามพ้นจากเพียงสมรรถนะทางการใช้ถ้อยคำ และมโนทัศน์ไปสู่สมรรถนะของจิตใจ บุคลิกลักษณะ และนิสัยใจคอ ความสร้างสรรค์ การตระหนักรู้ในตนเอง การมีสมาธิ ความเปิดกว้าง และการยืดหยุ่นทางความคิด ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยวิจัยเป็นการกำหนดปัญหาการวิจัย และผู้เรียนเลือกหัวข้อเรื่องที่สนใจโดยมีผู้สอนคอยกระตุ้นด้วยคำถาม เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน เสริมพลัง และให้คำชี้แนะให้เลือก คำถาม/ปัญหาด้วยตนเองอย่างเหมาะสม กระตุ้นด้วยคำถาม เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน เสริมพลัง และให้คำชี้แนะให้เลือก คำถาม/ปัญหาด้วยตนเองอย่างเหมาะสม ซึ่งสุทธิระ ประเสริฐสรรพ (2555, หน้า 12) ได้เสนอแนวคิดทางการสอน การทำโครงการฐานวิจัย (Research-Based Learning: RBL) เกิดจากการค้นคว้าของสำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย ที่ได้พิสูจน์แล้วว่า กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถสร้างระบบคิดและทักษะการเรียนรู้ใหม่ พร้อมไปกับการปลูกฝังคุณธรรมของนักวิจัยที่ดีได้อย่างทรงพลัง โดยเน้นการสร้างจิตวิญญ์จากการทำโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการค้นหาคำตอบจริง ขั้นที่ 3 ไขข้อความรู้ ผู้สอนได้มอบหมายให้นักศึกษาค้นหาความรู้ โดยสืบค้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือ เว็บไซต์ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการสนทนาสนทนา ในการตั้งวงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรอบจังหวะในการพูดเป็น มีการใช้คำพูดเชิงบวก เสริมแรงเพื่อนได้ดี ขั้นที่ 4 บูรณาการโครงการเป็นการวางแผนงาน ซึ่งต้องคิดวางแผนล่วงหน้า โดยมีผู้สอนคอยกระตุ้นด้วยคำถาม

เสริมพลัง และให้คำชี้แนะเพื่อร่วมกำหนดเป้าหมาย และวิธีการขั้นตอนการทำงานอย่างเหมาะสม ผู้เรียนใช้ความคิดใคร่ครวญโดยการคิดเชื่อมโยง คิดอย่างมีเหตุผล ชั้นที่ 5 สร้างสรรค์ชิ้นงานเป็นการดำเนินงานตามที่ได้ออกแบบโครงการไว้ด้วยตนเอง เริ่มจากการเตรียมการ การปฏิบัติตามแผนที่ได้ออกแบบไว้ ตรวจสอบเป้าหมายไว้ และเปิดรับการชี้แนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุง ชั้นที่ 6 ส่งผ่านความรู้เป็นการสื่อความหมายโดยเชื่อมโยงข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโดยเขียนเรียบเรียงเพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจแนวคิด วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตลอดจนจัดทำข้อสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ชั้นที่ 7 นำสู่ชุมชนเป็นการนำเสนอและแสดงผลงาน รวมถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน ผู้เรียนแสดงออกถึงผลิตผลทางความคิด ความพยายามในการทำงาน การเสนอผลงานอาจทำได้ในหลายรูปแบบต่าง ๆ กัน และอาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสะท้อนคิดหลังเรียน (Reflection) อาจารย์ผู้สอนในฐานะผู้ชี้แนะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ด้วยตนเอง สามารถกำกับตนเองได้ ซึ่งธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ (2557, หน้า 54-62) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่อง ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า นักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานมีความรู้สูงกว่าก่อนการทดลอง และนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานมีความรู้สูงกว่านักศึกษาที่เรียนรู้แบบปกติ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานในภาพรวมทั้งระดับค่อนข้างสูง เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนผ่านการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และได้ทราบว่าองค์ความรู้ในปัจจุบันเป็นอย่างไร นอกจากนี้ผู้เรียนได้ผลการวิจัยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สาระอื่น ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น เป็นการสนับสนุนแนวคิดที่ว่าสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์ความรู้ใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้และสะท้อนผลความพึงพอใจหลังเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติ

2. ผลการศึกษาการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้กระบวนการผลิตตามรูปแบบการเรียนการสอน CCRP ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครู มีค่า

คะแนนร้อยละของพฤติกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่ 86.82-98.20 มีคุณภาพในระดับดีมากทุกรายการ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอน CCRP มีหลักการที่เชื่อมั่นในความสามารถของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงผ่านโครงงาน ได้ฝึกทำงานร่วมกัน ฝึกการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสารด้วยวิธีการสุนทรียะสนทนา โดยมีอาจารย์เป็นโค้ชที่ดี และพบว่า ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน เช่น มีการเตรียมตัวในการสืบค้นข้อมูลก่อนการเรียน มีความรู้ในการพูดคุยประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนของนักศึกษา นอกจากนี้พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้โดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ประกอบด้วย การตั้งคำถาม เลือกคำถาม และค้นคว้าหาข้อมูลร่วมมือในการวางแผนวิธีการค้นคว้า/สร้างชิ้นงาน การกำหนดความคาดหวัง/เป้าหมาย และดำเนินการจัดทำผลงานชิ้นงานที่คิดและลงมือทำด้วยตนเอง นำข้อมูลที่ได้มาทำการเชื่อมโยงข้อมูล วิเคราะห์เป็นระบบ สังเคราะห์ข้อมูลโดยจัดทำข้อสรุป และเขียนรายงานอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากกระบวนการวิจัยเป็นการผสมผสานและมีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ผู้สอนทำหน้าที่ควบคุม ชี้แนะให้คำปรึกษา (โค้ช) และอำนวยความสะดวก และพบว่านักศึกษาและผู้สอนได้ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน วางแผนร่วมกันตั้งวงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำแนวทางจากการสนทนาไปปรับปรุงการทำงานของตนเองซึ่งเกิดขึ้นตลอดระหว่างช่วงการเรียนการสอน อีกแนวคิดหนึ่งที่ทำให้ผลงานวิจัยประสบความสำเร็จ ดังที่วรลักษณ์ ชูภาเกนิต และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557, หน้า 95) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวร่วมใจร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง ส่งคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ CCRP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูจึงช่วยให้ปรับเปลี่ยนบทบาท

การสอนและผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้
ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนควรศึกษาแนวคิดพื้นฐานเข้าใจ ควรตรวจสอบ
แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินก่อนปฏิบัติการ
สอน และใช้เครื่องมือด้วยความระมัดระวัง บทบาทของ
การเป็นโค้ชที่เป็นกัลยาณมิตร ต้องสร้างความเชื่อมั่น
สร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งการตระหนักถึง
การใช้คำถาม การรับฟังให้มาก ควรจัดให้มีกิจกรรมสะท้อนคิด
หลังเรียน (Reflection) หรือการร่วมกันอภิปรายสรุปในแต่ละ

แง่มุมหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมเพื่อทำให้เกิดการใคร่ครวญ
หรือทบทวนต่อเรื่องนั้น ๆ (After Action Review = AAR)
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงประสบการณ์ตรงเข้ากับ
ทฤษฎีที่สืบค้นอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษากับนักเรียนชั้นอนุบาล ประถมศึกษาและ
มัธยมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CCRP ที่มีต่อ
การคิดวิเคราะห์ หรือทักษะการแสวงหาความรู้ หรือการทำงาน
เป็นทีม หรือทักษะการสื่อสาร หรือพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ของวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เอกสารอ้างอิง

- ทรงศรี ตุ่นทอง และคณะ. (2557). การวิจัยและพัฒนากระบวนการพัฒนาครูด้วยระบบหมุนนำต่อเรื่องที่ส่งเสริมทักษะ
แห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนจังหวัดลพบุรี. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2557). ผลของการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่มีต่อความรู้ เรื่อง วัฒนธรรมอาเซียนของนักศึกษา.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(1), 54-62.
- ธนา นิลชัยโกวิท และอดิสร จันทรสข. (2552). ศิลปะการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง: คู่มือกระบวนการ
จิตตปัญญา. นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุธีระ ประเสริฐสรพร. (2555). โครงการฐานวิจัย: กระบวนการเรียนรู้ใหม่ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาครูที่เน้นผู้เรียน
เป็นหัวใจสำคัญ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(1), 95.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดสี-สฤษดิ์วงศ์.